

DR. KESERŐ ANETT

Közművelődési referensként az Őrségben

Az Őriszentpéteri Kistérség a nyugati határvidéken elterülő tájegysége hazánkban. Egyedülálló, jórészt érintetlen természeti, épített, néprajzi és kulturális emlékekkel büszkélkedhet, sajátos hagyományokkal, örökséggel rendelkezik. Számunkra, őrségieknek térségünk folyamatos fejlesztése során a legfontosabb mindezek védelme, megőrzése.

A kistelepüléseken működő közösségek, szerveződések jelentős szerepet vállalnak a helyiek életminőségének javításában. Számptalan, a hagyományok ápolásában gyökerező rendezvény mutatja (farsangi rönkhúzás, májusfaállítás, szüreti felvonulás), hogy az itt élők fontosnak tartják múltjuk értékeinek őrzését. Az elmúlt években a települési civil szervezetek, kulturális intézmények, önkormányzatok összefogása révén számos, egyre nagyobb nívóval és idegenforgalmi vonzerővel bíró rendezvény gazdagítja az Őrség kulturális életét (Őrségi Vásár, a Virágzás Napjai, Hétrétország, Völgyhídi vásár, Nemzetközi Fazekasnapok, Őrségi Tökfesztivál, Parasztlakodalom a Kerka mentén). Azonban a fent említett rendezvényeken túl, csak a szokásos programokkal – ünnepi műsorok, falunapok, bálók – találkozhatunk a településeken, meglehetősen gyér a közművelődési kínálat. Kistérségi szinten nem alakult ki a közös identitás, ritka a hosszabb távra tervezett együttműködés, a települések között nincs aktív kulturális kapcsolat, elvétve akadnak közös programok.

Az Őrségi Többlélű Kistérségi Társulás a *Közkinés Pályázaton* 2008-ban kistérségi közművelődési-közgyűjteményi referens alkalmazására, majd 2009-ben az *Új tudás-műveltséget mindenkinek-Komplex kulturális fejlesztések a kistérségekben* program részeként, ill. 2010-ben az *Esélykülönbséget mérséklő vidékfejlesztés elősegítése* program keretében a referens továbbfoglalkoztatására nyert támogatást. A pályázat célja az volt, hogy az Őriszentpéteri Kistérségben a közművelődési szakember segítségével fejlesszék a térség kulturális életét, őrizzék hagyományait. Segítségét nyújtson ahhoz, hogy az Őriszentpéteri Kistérség 22 településén működő civil szervezetek koordinációja megvalósulhasson, valamint a kulturális élet, hagyományok feléledjenek, ill. a referens, tevékenysége által, sikeres pályázatokkal támogassa a térséget.

A 2008. évtől az Őrségi Többcélú Kistérségi Társulás a referens tevékenysége által a közművelődés terén a következő fejlesztéseket valósította meg.

Alapfeladatok

A Társulás, a közművelődési referens jó kapcsolatot ápol a kistérséghez tartozó települések polgármestereivel, a közművelődési élet aktív szereplőivel a jelentősebb civil szervezetekkel, az amatőr művészek, művészeti csoportok, kézművesek képviselőivel, valamint az Őrségi Nemzeti Park Igazgatósága munkatársaival, az Őri Alapítvánnyal, a Népi Mesterségek Műhelye Egyesülettel, az Őriszentpéteri Művelődési Ház és Városi Könyvtárral, a kistérségben működő iskolákkal, óvodákkal.

2008 óta sikerült egy olyan jól működő kapcsolatrendszert kialakítani, mely a további hatékony együttműködés alapja lehet, s ezzel hozzájárul a kistérségi közművelődési élet további fejlesztéséhez.

Közkinccs Kerekasztal

Az Őrségi Közkinccs Kerekasztal létrejöttével, működésével, a közművelődési stratégia előkészítő anyagának elkészítése során megvalósult a kistérségi közművelődési, kulturális tervezési és fejlesztési folyamatokban való részvétel, az információközvetítés a helyi vezetők, a térségben dolgozó kulturális szakemberek és az önkéntesek között, szerteágazó kapcsolatrendszer épült ki. Elkészült a tervezési folyamatok megalapozásához elengedhetetlenül szükséges közművelődési koncepció előkészítő anyaga, a kistérségi értékleltár, kulturális adatbázis, szolgáltatásjegyzék, összegyűjtötték a térségi szintű pályázati terveket. Mindezek kellő alapot jelentenek az Őrségi Többcélú Kistérségi Társulás közművelődési, kulturális tervezési és fejlesztési elképzeléseinek megvalósításához, az Őrségi Közkinccs Kerekasztal további működéséhez, a kistérségi közművelődési stratégia kidolgozásához.

A kistérségi Közkinccs Kerekasztal működtetését a kistérségi közművelődési referens koordinálta, gondoskodott a résztvevők értesítéséről, a helyszín biztosításáról, az ülések gördülékeny menetéről, a hatékony munkáról, a szükséges dokumentumok beszerzéséről, elkészítéséről. Igény szerint szervezte, összehangolta a résztvevők utaztatását. Gondoskodott a média képviselőinek tájékoztatásáról.

A Kerekasztal munkája nyomán kiadásra került a kistérség kiemelt rendezvényeit népszerűsítő Őrség 2010 programajánló.

Szakmai tanácsadás

Pályázati lehetőségek

A közművelődési referens a pályázati lehetőségek folyamatos nyomon követésével, továbbításával, igény szerint a koncepció előkészítésével, ill. a pályázat elkészítésében, lebonyolításában segíti a kistérség, a települések, civil szervezetek rendezvényeinek megvalósulását, tanácsaival, ötleteivel támogatja a szervezőmunkát.

Szakmai napok, továbbképzések

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium *Közkincs 2009* Programja támogatásával *Közkincs Kerekasztal létrehozása és működtetése az Őriszentpéteri kistérségben* pályázatunk keretében a Vas Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesülettel együttműködve *Rendezvényszervezés* címmel az Őrségi Közkincs Kerekasztal tagjai számára előadásorozatot szerveztünk. Négy előadás keretében a résztvevők a biztosítási rendszerekről, az *Artisjus* szabályozásról és az ÁNTSZ előírásokról kaptak tájékoztatást. A képzés tapasztalatai alapján felmerült az igény körükben az előadások évenkénti megrendezésére, hogy az ismereteiket felfríthessék, s tájékozódjanak az előírások, szabályozások esetleges változásairól.

Hagyományok feltárása, újjáélesztése

- *A Kulturális Forgatag 2010. évi rendezvényeinek megvalósítása és kistérségi vándorkiállítás megszervezése az Őriszentpéteri Kistérségben.*

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium által támogatott pályázat keretében 2010. február végétől május elejéig, hétvégeként kerültek megrendezésre a *Kulturális Forgatag* rendezvényei 9 helyszínen, helyi mesterek, művészek, öntevékeny személyek, csoportok alkotásainak, munkáinak kiállításával kiegészítve.

Összesen 17 egyéni és csoportos fellépő: 5 népdalkör, 4 színjátszó csoport, 3 zenei együttes, 2 mesemondó, 1 énekmondó, 2 táncegyüttes, 153 fő (ebből kilencen szerepelnek más csoportban is, így a tényleges létszám 144 fő) lépett színpadra a Kulturális Forgatagon, valamint 17 kiállító mutatta be alkotásait a kistérségi vándorkiállítás keretében.

A *Kulturális Forgatag* rendezvényei lehetőséget adtak a települések közötti együttműködések elősegítésére, a helyi élő és újraélesztendő hagyományok megismerésére, szórakozási lehetőséget teremtettek az itt élő emberek számára, elősegítették a civil szervezetek szakmaiságának emelését.

A pályázat támogatásával a *Kulturális Forgatag* fellépőit, a kistérség amatőr művészeit, csoportjait bemutató leporelló készült *amatŐrök* címmel.

- *Kistérségi színjátszó és dalostalálkozó szervezése.*

Az űriszentpéteri Művelődési Ház és Városi Könyvtárral együttműködve, a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával 2009. szeptember 17-én rendeztük meg a kistérség kórusainak, népdalköreinek az Aranymálinkó Dalostalálkozót, a helyi és környékbeli színjátszók számára pedig 2009. október 18-án pedig az Ekhós Szekér Színjátszó Találkozót.

- *Néptánc*

A referens kezdeményezésére 2008 őszén hagyományörző néptáncegyüttes alakult, mely azóta Lábás Pajtások, őrségi hagyományörző néptáncegyüttes néven szép sikereket ér el a helyi rendezvényeken.

Kapcsolattartás

A referens kapcsolatot tart a szomszédos térségek közművelődési referenseivel, együttműködik az OKM és az MMIKL munkatársaival, regionális és megyei közművelődési intézményekkel, a közeli színházak és hangversenytermek közönszervezőivel, művészekkel, művészeti csoportokkal, rendezvényszervezőkkel, a LOGO Ifjúsági Szolgálat képviselőivel.

Kulturális szolgáltatások

Rendezvények propagálása, koordinálása

A referens aktívan közreműködik a kistérségi események propagálásában, koordinálásában (egyeztetés, meghívók, plakátok készítése, terjesztése, konferálás, segítségnyújtás a lebonyolításban). Részt vesz az egyes programok megbeszélésein, a települési programok egyeztetésein, az aktuális programokról tájékoztatja a települések vezetőit, a közművelődési és egyéb intézmények, civil szervezetek, amatőr csoportok, a turizmus és a média képviselőit.

Össze gyűjti a települési programokat, kiemelt rendezvényeket, az össze gyűjtött anyagból rendezvénynaptárt készít.

Körműsorok, színházi előadások, kirándulások

- Az Oktatási és Kulturális Minisztérium által támogatott *Bábszínházi előadások tájoltatása az Őrségi Többcélú Kistérségi Társulás településein* pályázat keretében a zalaegerszegi Griff Bábszínházzal együttműködve 4 előadás megtartására került sor a Társulás településein.

- Színházlátogatások, kirándulások

Az elmúlt években többször is ellátogattunk a zalaegerszegi Hevesi Sándor Színházba és a szombathelyi Weöres Sándor Színházba. Emellett évente egyszer egy-egy érdekesebb kiállítás megtekintésére is sor kerül. (Tutanhamon kincse, Operaház, Tropicarium stb.)

A programok sikere alapján, az itt élők közművelődési hozzájárulásának javítása érdekében mindenképpen szükséges igény szerint színházlátogatások, kirándulások, egyéb programok szervezése.

A programokra jelentkezők, ill. azokon résztvevők száma bizonyítja, hogy a kistérségben van igény a színvonalas szórakozásra, ezért szeretnénk, ha a Társulás szervezésében megvalósuló programok által a jövőben még tovább szélesedhetne a kistérség kulturális kínálata.

▪ Számos kisebb rendezvényt is megvalósítottunk: távcsöves csillagászati bemutató, világharmónia futás helyi rendezvényei, Chum's ír népzenei koncert stb.

Adatbázis

Az Őriszentpéteri Kistérség építészeti, tárgyi, néprajzi emlékeinek kistérségi szintű összegyűjtése, az értékleltár folyamatos bővítése, annak teljes dokumentálása, digitalizálása, elérhetőségének kialakítása rendkívül fontos feladat.

A referens összegyűjtötte, s folyamatosan frissíti a kistérség kulturális adatbázisát, gyűjti a környéken fellelhető régi iratokat, feljegyzéseket, gyűjteményeket, ritka kiadványokat stb.

(www.orsegikisterseg.hu)

Képzéseken, szakmai tanácskozásokon való részvétel

A kistérségi referens konferenciákon, műhelynapokon, egyéb szakmai találkozókra vett részt, hogy hasznos ismeretekkel, tapasztalatokkal, tanácsokkal, például értékű gyakorlatokkal ismerkedhessen meg, s ezeket kistérségünkben is alkalmazni tudja, s lehetősége nyíljon a régiós, megyei művelődési élet szereplőinek megismerésére, tapasztalatcserére, az OKM és az MMIKL munkatársaival való közvetlen kapcsolattartásra.

Tervek, lehetőségek

- Közkincs Kerekasztal további működtetése
- A kistérség közművelődési stratégiájának elkészítése
- A kistérségi értékleltár, adatbázis folyamatos bővítése, publikálása
- A kistérségi Kulturális Forgatag évenkénti megszervezése, a helyi értékeket bemutató kiállítással való bővítése
- Segítségnyújtás a települések nagyobb rendezvényeinél
- A települések, művelődési házak közművelődési életének aktívabbá tétele, programbővítés
- Színházlátogatások, kirándulások szervezése
- Bábszínházi előadások, gyermekműsorok tájoltatása

- Tánc, torna
- Klubok, szakkörök létrehozása
- Kézműves foglalkozások
- Kiadványok

Összegzés

A referens szakmai segítséget tud nyújtani a térséghez tartozó települések közművelődési programjainak alakításában, a települések közötti együttműködés szervezésében, a helyi, még élő és az újraélesztendő hagyományok megismerésében és a működő helyi civil szervezetek szakmaiságának emelésében, összefogja a civil kezdeményezéseket.

A kistérségi közművelődési-múzeumi szakmai referens munkája, tevékenysége nagymértékben segíti a kistérség értékmentő és közösségi tevékenységét, erősíti a szakmaiságot, és a szakmai kapcsolatok révén újabb inspirációk, motívációk és minták kerülhetnek az Őrségbe. Előmozdítja a kistérséget alkotó települések kulturális együttműködését, közös programok, szolgáltatások megvalósítását, s lehetőséget teremt a tervezési folyamatok összehangolására, így a közös munka eredményeképpen megfelelően fel tudnak készülni a különböző pályázati források és normatív támogatások lehívására.

A kistérség közművelődési, kulturális fejlődési folyamatainak fenntartásához szükség van kistérségi közművelődési-múzeumi referens további foglalkoztatására, hogy személyével, szakmai tudásával, tapasztalatával, kapcsolatrendszerével segítse a Társulást céljai elérésében, a közművelődési fejlesztések megvalósításában, hatékonyan közreműködjön az esetleges problémák megoldásában.